

Förenings- NYTT

Nr. 1 2020

Medlemsinformation från Autism- och Aspergerföreningen Distrikt Göteborg

Tema:
**Vad gör vår styrelse,
och vilka är de?**

DISTRIKTSTYRELSE

Ann Nolin, ordförande.

Angelica Petras, vice ordförande.

Lena Mellbratt Stenman, kassör.

Ledamöter: Katarina Kasperson, Nina
Timmerbacka, Irma Lindström Kjellberg,
Charlotte Lund-Ott.

ERSÄTTARE

Johan Wersäll.

ARBETSUTSKOTT

Ann Nolin, Angelica Petras, Lena
Mellbratt Stenman. Anne Lönnermark,
personal, adjungerad.

REVISORER

Hans Rignell, föreningens revisor.
Leif Bohman, auktoriserad revisor.

VALBEREDNING

Annika Lindström, sammankallande
namhee.lindstrom@gmail.com
Linda Mathiasson.

REDAKTION

Ann Nolin, ansvarig utgivare.
Ingemar Hjort, redaktör.
Anne Lönnermark, Veronica Styrenius,
Ulla Adolfsson, Annika Lindström,
Hans Rignell, Brigitte Oxelqvist.

Autism- och Aspergerföreningen
Distrikt Göteborg
Lillatorpsgatan 10, 416 55 Göteborg

Telefon: 073 -822 30 03
E-post: *goteborg@autism.se*
Hemsida: *www.autism.se/goteborg*

Plusgiro: 66 97 58-5
Bankgiro: 5339-3500

Nummer 1 2020, Årgång 19
Föreningsnytt trycks i c:a 500 exemplar,
postas till c:a 330 och e-postas till c:a
950 mottagare.
C:a 100 exemplar delas ut till besökare i
samband med arrangemang.

*Autism & Aspergerföreningen Distrikt
Göteborg ansvarar inte för insänt, ej
beställt material. Redaktionen förbehåller
sig rätten att förkorta insänt material.*

Innehåll:

STÄMMINGSBILD:	I
ANNE LÖNNERMARK. Blir det en sommar eller kommer Coronan att skymma solen?	
Ulla Adolfsson	3-4
Förbundsordförande med fokus	
Riksmötet	5
En kort rapport	
Vår nya ordförande	6-7
Ann Nolin	
Nyheter och tips	7
Några små, men viktiga, notiser	
Styrelsen presenterar sig	8-9
Katarina Kasperson	
Virtuella CaféAsp	9
Våra caféträffar hålls nu på Facebook	
Ordförande i brytningstid	10-11
Kerstin Lamberg berättar	
Bemötande i vården	12-13
Brigitte Oxelqvist	
Sandra	14-23
Konsumtionssamhället sett ur knuglors ögon	
BingoLotto	19
Du kan stödja vår förening via Bingolotto	
Lästips	24
autismhistoria.com av Mats Jansson	
Föreningsutvecklare	25
Emil Hjelte presenteras	
Kansli-info	27
Aktiviteter/träffar	28
BAKGRUNDSBILD	28
VERONICA STYRENIUS. Visst blir det sommar!	

Ulla Adolfsson, förbundsordförande med fokus

Den 31 maj slutade Ulla Adolfsson sin anställning på föreningen och fokuserar nu på sitt uppdrag som förbundsordförande. Nedan delar hon med sig av några tankar och minnen från de 18 år hon arbetat som tjänsteperson i föreningen.

Året är 2002 och jag har avgått från styrelsen i Föreningen Autism i Göteborg. På försommaren samma år får jag frågan om jag vill börja arbeta på föreningen som föreningskonsulent. - JA! Det vill jag gärna.

I oktober samma år börjar jag mitt nya arbete, i våra nya fina lokaler på Lindhultsgatan 23. De lokaler som tidigare tillhört Barnneuropsykiatriska kliniken, BNK. De lokaler som jag varit i så många gånger tillsammans med min son under de år han var patient på BNK.

Jag minns hur det kändes att gå in på kontoret, med nya möbler och med många nya utmaningar. Det var en känsla av förväntan men också tillförsikt inför mitt nya arbete. Efter någon vecka ringde Kerstin Lamberg, vice ordförande, och frågade hur det var, om jag hade haft något att göra. Ja, jag hade haft att göra.

Det fanns mycket att sätta sig in i, det kom brev, fax, mail och telefonsamtal. De handlade om skola, hälso- och sjukvård, LSS, arbete, fritid och så mycket annat. Snart började medlemmar hitta till lokalerna. Och andra som ville veta mer om autism och Aspergers syndrom.

Med bra lokaler, engagerad styrelse och ett kansli med heltidsanställd personal fanns nu möjligheter som vi tidigare inte haft. Möjligheter att göra mer av det medlemmar ville engagera sig i och efterfrågade. Det kunde vara träffgrupper, ”öppet hus”-kvällar, föräldragrupper, föreläsningar och en hel del annat.

Ulla Adolfsson, förbundsordförande med fokus

Många som kontaktar föreningen vill träffa andra att dela sina erfarenheter med. Många vill också få mer kunskap om autism och hur en på ett bra sätt ska få vardagen att fungera. Så var det då för 18 år sedan och så är det idag. Jag är övertygad om att bästa sättet att få mer kunskap är att vara medlem i föreningen.

Med tiden förändras sättet vi kommunicerar och umgås på. Idag är det sällan vi får brev till föreningen och faxen är sedan länge skrotad och glömd. Idag ses vi inte så ofta i verkliga livet och just i dessa tider ses vi ännu mer sällan.

Nu kommunicerar vi mer med e-post och olika typer av digitala meddelanden. Vi umgås mer och mer via sociala medier och olika plattformar. Aktiviteterna har varierat genom åren med olika målgrupp och syfte, efter behov och förutsättningar. Behovet av att träffas och få mer kunskap finns alltså kvar.

Under åren har jag haft några få kollegor, alla lika fantastiska och värdefulla. Jag har mött många engagerade föreningskamrater, i förtroendeuppdrag eller på annat sätt t ex som gruppleddare. Det har varit väldigt, väldigt givande att lära känna er alla.

De som lärt mig allra mest är alla ni medlemmar som delat med er av erfarenheter, tankar och kompetens. Tack alla underbara!

Nu är det dags för mig att lämna min tjänst på Autism- och Aspergerföreningen distrikt Göteborg. Jag är enormt tacksam över att ha fått arbeta med det som jag brinner för allra mest. Det känns väldigt tryggt och bra att Veronica och Anne kommer att arbeta vidare på föreningens kansli med de frågor som i stort är desamma idag som då för 18 år sedan.

Själv kommer jag fortsätta att engagera mig i funktionsrättsfrågor så länge jag kan, men då som förtroendevald.

Vi ses igen i andra sammanhang.

Ulla

TEXT:
ULLA ADOLFSSON
INGRESS: RED.
BILD: SELFIE

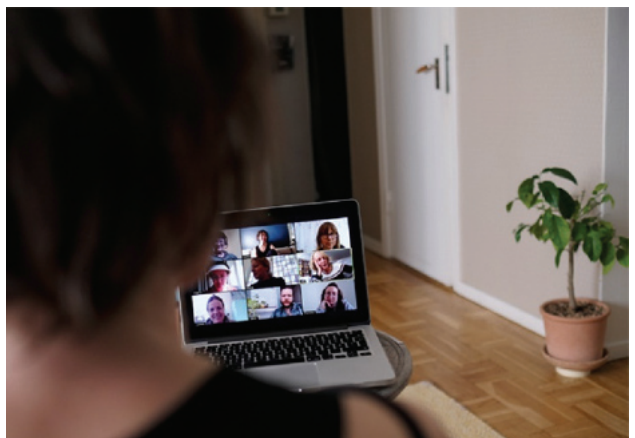
Som så många andra möten denna vår blev Autism- och Aspergerförbundets riksmöte digitalt istället för fysiskt. Det blev ett gediget arbete för förbundet att ställa om från det sedvanliga riks- och representantskapsmötet på plats i Stockholm till ett webbmöte genom verktyget Zoom. Mötet hölls den 25 april med 76 deltagare varav 55 var ombud för de olika distrikten i landet. Från Distrikt Göteborg var vi sju stycken som representerade föreningen.

Vid riksmötet omvaldes Ulla Adolfsson som ordförande och vår tidigare ordförande Annika Lindström valdes till styrelseledamot. Hela styrelsen hittar ni på förbundets webbplats: autism.se/styrelse

Alla punkter hanns inte med så mötet ajournerades till den 30 maj då förbundsstyrelsens förslag och distriktens motioner avhandlades. Distrikt Göteborg hade lämnat två motioner angående informationsbroschyrer och webbutbildningen e-autism. Motionerna kan ni läsa i Tidningen Autism nr 1/2020. Riksmötet beslutade att anpassa sista sidan av broschyren Autism- vad är det (som vi använder mycket när vi har informationsbord vid konferenser och andra externa möten) efter distriktens behov. Vi får då med lite kort information om vår verksamhet och kontaktuppgifter. Riksmötet beslutade också att utöka webbkursen e-autism med fler moduler.

Förbundsstyrelsens förslag om stadgeändring när det gäller antal ombud till riksmötet röstades igenom. Ett andra beslut ska tas vid ett extra riksmöte i höst. Det beslutades också att förbundet ska stå för kostnaderna för riks- och representantskapsmötet så länge ekonomin så tillåter.

TEXT:
ANNE LÖNNERMARK
FOTO:
CHRISTINA TEUCHLER

Vår nya ordförande presenterar sig: Ann Nolin

Hej alla!

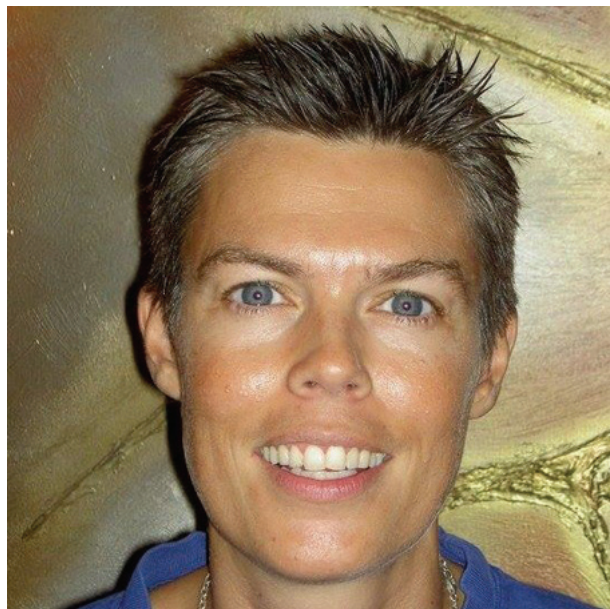
Jag heter Ann Nolin, 52 år och bor i Majorna-Linné i Göteborg. Jag har Aspergers syndrom och ADHD. Född i Stockholm och flyttade till Falun när jag var 11 år. Flyttade till Göteborg i januari 2001 för praktik som senare blev en anställning. Förälder till två barn som har autism och utvecklingsstörning. Jag och familjen blev medlemmar i Autism- och Aspergerföreningen Distrikt Göteborg 2009 när vårt äldsta barn fick diagnos autism efter utredning på BNK (enheten för Barnneuropsykiatri). Vårt yngsta barn ingick i Gillbergcentrums projekt TUTI (Tidig Upptäckt Tidiga Insatser) tillsammans med BNK. Själv fick jag till slut min utredning i Kungälv av NPT (neuropsykiatriska teamet) 2013.

När jag var 17 år (1985) bodde jag ett år i USA (Ohio) och jag har en High Schoolexamen från 1986.

Jag utbildade mig på Mediaprogrammet på Högskolan i Skövde. Innan jag fick barn jobbade jag som journalist och informatör, bland annat på SVT Göteborg.

År 2009 började jag jobba ideellt med barnrättsfrågor inom förskola, skola, fritidshem, NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) och mobbning – kränkande behandling på lokal-, kommunal-, regional-

och riksnivå. Jag har varit ordförande, vice ordförande i flera organisationer och föreningar och även ledamot och ersättare. Detta sedan jag var 13 år med uppehåll från jag var 17 till 33 år. Under tiden för uppehåll var jag bland annat frivillig underofficer i Flygvapnet. Där genomgick jag flera utbildningar inom luftbevakning, gröntjänst, sjukvård och ledarskap. Sedan har jag varit med och startat flera

Vår nya ordförande presenterar sig: Ann Nolin

föräldranätverk i Göteborg från 2011 och framåt som jag samordnar.

Jag blev 2015 invald i vår förenings styrelse och innan dess blev jag nominerad av föreningen 2013 till att företräda HSO Göteborg (numera Funktionsrätt Göteborg) i Funktionshinderrådet Majorna-Linné, där jag sedan 2015 är vice ordförande. Jag är även skolombud för föreningen.

De senaste fem åren har jag fått mer kunskap inom fler områden där vår förening företräder våra medlemmar oavsett ålder, t ex LSS, sjukvård, utbildning, boende, sysselsättning och fritid. Jag har bra kompetens när det gäller intressepolitik och opinionsbildning för medlemmarna i vår förening.

Jag är drivande och en bra samordnare/ledare. Ser andra människors styrkor och får dem att engagera sig i arbetet och olika projekt. Från sommarjobb och framåt har jag alltid arbetat med kommunikation och med människor. Positiv till livet, vill alltid lära mig mer och få svar på frågan varför. Noggrann och jag baserar allt mitt arbete på fakta, kunskap och erfarenhet.

Hoppas kunna fortsätta det viktiga arbetet för våra medlemmar i föreningen och att vi fortsätter ha det gott.

Ann Nolin

TEXT: ANN NOLIN

BILD: NILS LIPECKI

Är du intresserad av styrelsearbete med allt vad det innebär så hör gärna av dig till valberedningen så att vi får möjlighet att intervjua dig.

Valberedningen när du genom:
Annika Lindström,
namhee.
lindstrom@gmail.com

Aktiviteter till hösten

På grund av pandemin är det svårt att veta när vi kan återgå till normalläget vad gäller fysiska träffar, men vi informerar löpande på vår webbplats autism.se/goteborg och på Facebook.

Styrelsen presenterar sig: Katarina Kasperson

Jag heter Katarina Kasperson och har varit med i styrelsen sedan 2008. Jag har två numera vuxna söner, varav den yngste som nu är 20 år har diagnosen Asperger. Jag bor i Mölnlycke och brinner inte för något särskilt utan tycker allt föreningsarbete är viktigt.

Jag representerar föreningen i tre olika råd.

Det första är ett dialogmöte med Västra hälso- och sjukvårdsnämnden. Nämndområdet täcker Ale, Alingsås, Härryda, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö. Det är representanter från olika funktionshinderföreningar i de olika kommunerna som träffar politiker från nämnden. Mötena hålls två gånger om året.

På dessa möten får vi information om vad som händer inom nämndens område. Vi får också information om olika verksamheter, till exempel om tandvårdsstödet och de rättigheter man har därigenom eller patientnämnden dit man kan vända sig för att lämna synpunkter eller klagomål på vården.

Föreningarna har genom sina representanter möjlighet att lämna in frågor skriftligen inför varje möte. Dessa förbereds av kansliet och besvaras vid nästkommande möte.

Jag sitter även med i Inflytanderådet Psykiatri Affektiva. I detta råd träffar berörda föreningar verksamhetssamordnaren för Psykiatri Affektiva. Det brukar vara fyra möten per år.

På mötena får varje förening tillfälle att presentera sin verksamhet och vad som är på gång. Sedan berättar

Styrelsen presenterar sig: Katarina Kasperson

verksamhetsamordnaren vad som sker inom verksamhetsområdet, om budget, nedskärningar och besparingar men även om öppnande av nya avdelningar och omorganisationer till det bättre.

Även i detta råd har föreningsrepresentanterna möjlighet att inkomma med frågor.

Det tredje rådet jag är med i heter Rådet för funktionshindrade i Härryda kommun (RFF). RFF har sammanträden sex gånger om året och består av fem kommunpolitiker och sju representanter från de funktionshinderföreningar som finns representerade i Härryda kommun.

På sammanträdena får vi information från kommunens tjänstemän om vad som sker inom respektive område och som är intressanta för oss. Det kan handla om gruppboende som skall byggas, avgifter som skall revideras eller uppräknas på årlig basis, frågor om LSS eller färdtjänst. Sedan får RFF inkomma med synpunkter.

TEXT: KATARINA KASPERSSON
BILD: SELFIE

Virtuella CaféAsp

Våra caféträffar hålls numera virtuellt på Facebook. Alla som har tillgång till en helt vanlig dator, padda eller smartphone kan vara med. Man sitter hemma hos sig själv, och chattar med text som man alltid gör på Facebook.

De flesta deltagarna är vuxna aspergare, men även några anhängiga är med. Och fler är välkomna. Vill du prata med någon om hur det är att ha asperger, då är detta rätt ställe.

Vi träffas varannan söndag mellan klockan 14:00 till 16:00. Facebookgruppen heter "Cafeasp" och du når den även via länken nedan. Gå dit och be att få bli medlem nu genast!

<https://www.facebook.com/groups/1262402913800634/>

TEXT:
INGEMAR HJORT
BILD:
EGIL AASGAARD

Kerstin Lamberg, ordförande i brytningstid

”Du har ju ett bra jobb och din man också. Hur har ni kunnat få ett sådant barn?” Frågan ställdes till Kerstin Lamberg i en korridor på Försäkringskassan av en handläggare. Kerstin berättar det som exempel på den okunskap som hon menar rådde, fortfarande långt in på 90-talet.

Kerstin satt länge i styrelsen för Föreningen Autism, distrikt Göteborg. Innan hon blev ordförande hade hon varit föreningens kassör. De sista åren i distriktsföreningen arbetade Kerstin parallellt på BNK (Barnneuropsykiatriska kliniken).

Två frågor stod högt på dagordningen under hennes tid i styrelsen – att få till stånd ett stödteam, resursteam och att arbeta för att vuxna med autism och autismliknande tillstånd skulle kunna få ett adekvat bemötande och en specialistresurs för diagnostisering av vuxna.

Stödteamet först:

”Vi ville ha ett team, en arbetsgrupp som kunde greppa alla behov i ett autismperspektiv, till exempel på vårdcentraler, barnvårdscentraler och i skolan”, berättar Kerstin Lamberg.

”Efter BNK hände ingenting för de flesta familjerna. På BNK kände man som föräldrar att ’herregud, äntligen någon som lyssnar på oss.’ Men lika stor var okunskapen utanför BNK, inom vård och omsorg och inte minst i skolan”.

Kerstin Lamberg var föreningens ordförande 2004 - 2005. Dessförinnan många år i styrelsen.

Som exempel på hur det kunde se ut berättar Kerstin om sin dotter Malin, som har autism – hon placerades i en klass med hörselskadade. Tanken, får man anta, var att bägge grupperna behövde kommunikationsträning.

”Det var ju en katastrof”, säger Kerstin.

En skrivelse daterad maj 1995 ställdes till Göteborgs kommun med förslag på hur ett stödteam skulle kunna se ut (se ’Föreningen Autism, trettioårsjubileum 1979 – 2009’).

Kerstin Lamberg, ordförande i brytningstid

Tanken bakom ett stödteam var att samla kunskapen runt autism i en form som garanterade kontinuitet. Målet var ett stödcentrum med bl. a. pedagoger, psykolog, kurator, läkare. Personal inom vård/omsorg, skolor, föräldrar, anhöriga och personer med egen diagnos behövde stöd och rådgivning – ett ställe att vända sig till för att få kunskap om autism.

Av förslaget blev intet.

Vuxenprojektet:

Många vuxna med autism slussades på den tiden runt inom vården med oklara eller felaktiga diagnoser. Det var en grupp som for oerhört illa. I ett samarbetsprojekt med bland andra dåvarande Riksföreningen Autism sökte professor Christopher Gillberg vid Göteborgs Universitet anslag från Allmänna Arvsfonden för att starta det som kom att kallas för "Vuxenprojektet vid BNK". Det var runt 1999-2000 berättar Kerstin. Trycket på mottagningen blev massivt och remisserna välde in. Men efter tre år tvingades man stänga mottagningen – framför allt beroende på den konflikt som då hade blossat upp mellan neuropsykiatrin och en grupp som ifrågasatte det som de kallade 'bokstavsdiagnoser'.

"En annan förståelse för människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar var på gång", säger Kerstin Lamberg, "men det bromsades upp av den oerhört massmediala uppmärksamhet som konflikten fick. Det tog oerhört mycket kraft och återigen var de vuxna hänvisade till den traditionella psykiatrin".

Kerstin berättar vidare att det under hennes tid i föreningen kom allt tätare krav från personer med egen diagnos att ta del i föreningsarbetet.

"Ni kan inte vara en föräldraförening. Ni kan inte företräda oss, vi måste företräda oss själva." Så skedde också, både lokalt i distrikt Göteborg och på riksplanet. En utveckling som har bidragit till att organisationen idag har en betydligt bredare kunskap om autismspektrum-tillstånd än tidigare.

"Varför slutade du som ordförande?"

"Jag jobbade samtidigt på BNK. Så blev jag tillfrågad om att gå in i förbundet på riksplanet och tackade ja. Jag satt också i styrelsen för Utbildningscenter Autism. Min dotter bodde fortfarande hemma. Det blev helt enkelt för mycket. Det var autism 24/7", avslutar Kerstin Lamberg.

Bemötande i vården

För cirka ett och ett halvt år sedan, rättare sagt i september 2018 blev jag sjuk. Jag fick ringa 1177 för jag hade en förskräcklig huvudvärk med aura, domningar i ansiktet och illamående.

På 1177 sa en sjuksköterska åt mig att ringa ambulansen, eftersom hon ansåg att det kunde vara en stroke. Jag berättade för henne att jag hade migrän med aura, som diagnos. Men sjuksköterskan sa att migrän är svårt att skilja ifrån stroke. Därför sa hon att jag skulle ringa ambulansen, för att bli bedömd på sjukhuset.

Jag ringde 112 och en ambulans skickades hem till mig. Ambulanspersonalen ansåg också att jag skulle åka till sjukhuset. De sa att det kunde vara en stroke. De körde mig till akuten på Sahlgrenska sjukhuset. Där fick jag vänta i flera timmar innan jag fick träffa en manlig överläkare, en kvinnlig läkare och en manlig läkarstudent. Jag sa till dem att jag hade migrän med aura, domningar i ansiktet och illmående. Jag sa också att jag i februari 2014 fått Aspergers syndrom som diagnos.

Överläkaren sa då att jag inte fick säga att jag har Aspergers syndrom. Han sa att Aspergers syndrom finns inte. Han sa att det var en nazist som hette Hans Asperger som hade hittat på Aspergers syndrom. Läkaren och läkarstudenten instämde. Jag sa att Aspergers syndrom visst finns.

Sedan fick jag vänta flera timmar på röntgen, för att se om jag hade fått en stroke. Medan jag väntade fick jag en renklämma med ost och en kopp kaffe. En patient, en äldre man i 70-årsåldern fick två renklämmor med ost. Jag tyckte det var konstigt att han fick två och jag bara en. Jag tyckte också

Bemötande i vården

det var konstigt att han fick vänta 20 minuter på röntgen och jag flera timmar. Han skulle också röntgas för att se om han hade fått en stroke. Han hade varit idrottsman. Han hade också sin son med sig. Jag hade ingen med mig. Jag kände mig särbehandlad.

Jag röntgades och skickades tillbaka till akutmottagningen. Därifrån ringde jag min man på hans arbete. Han arbetar som universitetsbibliotekarie på Göteborgs universitetsbibliotek. Jag bad honom att komma till akutmottagningen när han slutade arbetet. Min man kom.

När min man var där kom en kvinnlig läkare och ville kontrollera mina reflexer med en hammare. Jag hade brutit min armbåge och därför sa jag till henne, att hon inte fick slå mig med hammaren på den armbågen som var bruten. Hon sa att det inte var farligt och slog mig på armbågen ändå fast jag inte ville. Det gjorde ont. Hon borde ha lyssnat på mig och inte gjort så. Det tyckte min man också.

Till slut fick jag röntgensvaret. Jag hade inte fått en stroke utan det var migrän med aura. Jag var dock så sjuk så att läkaren skrev på för en sjukresa med taxi för mig och min man.

Jag och min man tycker inte att jag blev bra bemött av viss personal på akuten på Sahlgrenska sjukhuset.

TEXT: BRIGITTE OXELQVIST

FILOSOFIE KANDIDAT, SPECIALPEDAGOGIK OCH FÖRFATTARE.

BILD: PRIVAT

Konsumtionssamhället sett ur knuglors ögon

När jag var liten använde jag gärna knuglorna Pipen och Patt som ett verktyg för att förstå samtiden. I denna artikel belyser de konsumtionssamhället och prylhysterin. I en serie på tolv rutor från 1979 (man läser först de 6 rutorna till vänster och sedan de 6 rutorna till höger) ber knugeln Patt sin vän Pipen att hon ska köpa honom en Wasa regalskeppsbyggsats och de traskar iväg till affären. Väl där ser de att byggsatsen kostar 70 kronor (i dagens penningvärde runt 900 kr) och de ber att få se vad som finns i förpackningen. Trots att expediten säger nej, köper de, betalar och tar bussen hem där de upptäcker att alla bitarna är bruna och att det inte finns något lim. En skurk klädd som en 1600-talsspion i mantel och hög svart hatt får ett brev som gör honom häpen. Pipen och Patt har nämligen reklamerat varan! Och mannen som uppenbarligen tillverkat byggsatsen ställer sig i skamvrån.

I verkligheten ville jag ha ovanstående byggsats, men till skillnad från Pipen och Patt fick jag, tillsammans med mamma i affären, faktiskt se vad som fanns i förpackningen. Och japp, alla plastbitarna var bruna (förutom plastseglen som var vita) och det fanns inget klister. Men julen 1979 när jag fyllde tio år, fick jag faktiskt en byggsats av mamma, men en annan och betydligt mindre. Det var HMS Bounty samt en liten tub med lim och en liten burk guldfärg. Men jag tyckte om den i alla fall trots att den innehöll färre delar, och satt i köket med fönstret på glänt och limmade ihop alla de bruna bitarna och målade alla detaljer, såsom alla små kanoner, i guld. När jag sedan ändrade specialintresse från segelskepp till rymdskepp gav jag det färdiga HMS Bounty-skeppet till min brorson när han fyllde nio år i februari 1981, så att han kunde leka med det i badet. Tyvärr finns det inte bevarat.

SANDRA PETOJEVIC ÄR FIL.MAG. I KONST- OCH BILDVETENSKAP, HON DEBUTERADE 2008 MED DEN FÖRSTA DELEN I FANTASYTRILOGIN MAKTENS TIAROR SOM HON ÄVEN ILLUSTRERAT SJÄLV. HON GAV UT DEN PÅ SITT EGET FÖRLAG OCH TRILOGIN SOM FULLBORDADES 2010, FOKUSERAR PÅ ÄVENTYR OCH KULTURKROCKAR SAMT PROBLEM MED MAKTGALENSKAP OCH SEXISM. OCH I SANDRAS FANTASYVÄRLD ARTEZANIA FÖREKOMMER ÄVEN STARKA KVINNliga KARAKTÄRER.

SANDRA HAR ASPERGERS SYNDROM OCH ARBETAR PÅ NAVTOR NAUTIC AB SOM SJÖKORTSRÄTTARE, DÄR HON KORRIGERAR BRITTISKA PAPPERSSJÖKORT ÖVER HELA VÄRLDENS HAV, KUSTER OCH FLODER, ETT TÅLAMODSKRÄVANDE SMÅPILL, DÄRFÖR EXTRAKNÄCKER SANDRA ÄVEN SOM KORREKTURLÄSARE.

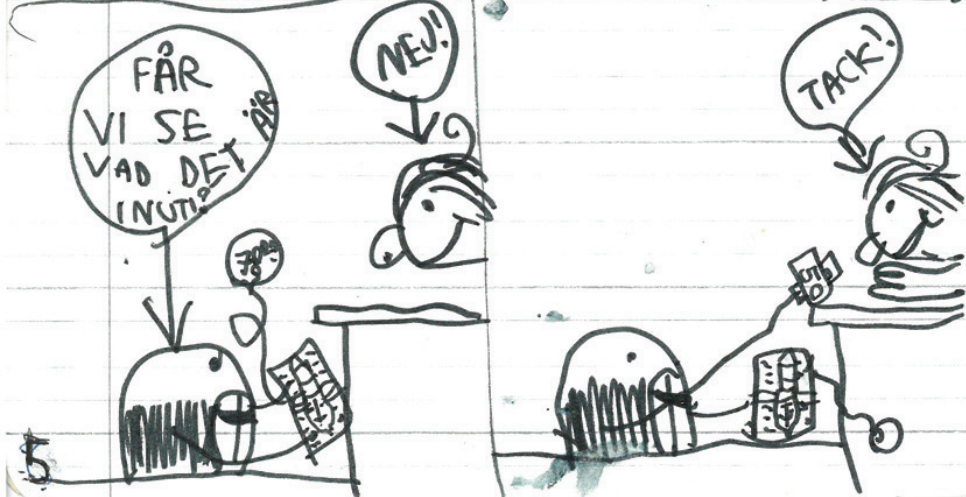
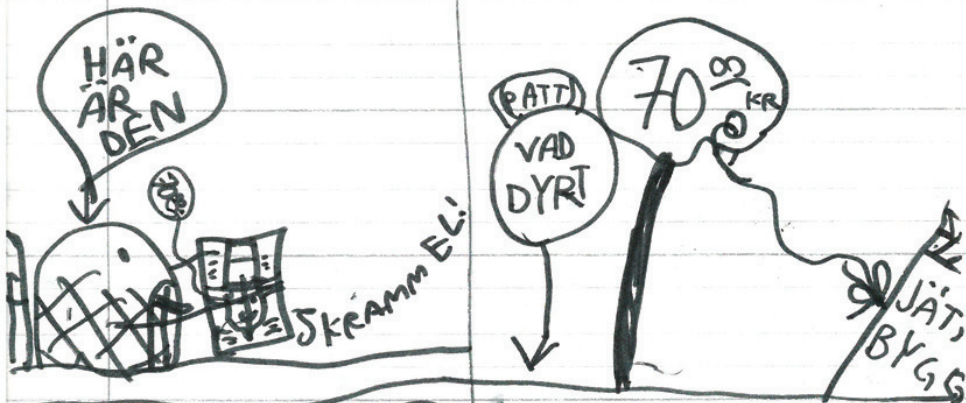
Konsumtionssamhället sett ur knuglors ögon

Det intressanta i sammanhanget var att jag redan vid nio års ålder hade kännedom om att man kunde reklamera en vara man inte var nöjd med. Det berodde på att mamma ibland lånade hem Råd & Rön-tidningar från jobbet. Dessa läste jag i, eftersom det för det mesta inte fanns så mycket annat att läsa. Utbudet av barn-och ungdomsböcker, i synnerhet seriealbum, var skralt på biblioteket på den tiden och jag hade snart läst ut allt, bokslukare som jag var. Lyckligtvis hade mamma ett par år innan köpt hem uppslagsverket Combi visuell som jag älskade att läsa.

Eftersom pappa vid denna tid var inlagd på sjukhus hade även veckopengen försvunnit och jag fick be mamma köpa serietidningar åt mig. I Kalle Anka & Co var det reklam, men inte i Bamse, vilket gjorde att jag och även mamma från hösten 1980, föredrog Bamsetidningar. Långt senare förstod jag att mamma gillade Bamse för att den tidningen kom ut en gång i månaden, till skillnad från Kalle Anka & Co som kom ut en gång i veckan. Bytet gjorde serietidningsinköpet extra billigt. Den enda kassabok jag haft, och som finns bevarad från den tiden, visar att veckopengen återvände våren 1981, först från mamma och så småningom även från pappa. Men redan två år tidigare, när jag var i nioårsåldern, var jag medveten om att fem stycken 5-öres salta motorcyklar var billigare än ett 25-öres salt tigerhuvud, eftersom fem små motorcyklar vägde mer än tigerhuvudet. Dessutom var motorcyklarna rätt hårda, vilket gjorde att man kunde suga länge på dem. En ask violtabletter för 1:50 var ännu bättre, den räckte i nästan en månad. men då gällde det att man köpte den på EPA eller Billhälls. En gång försökte jag köpa den i Pressbyrå och la fram 1:50 som vanligt. Det är för lite, sa damen i kiosken. Ingan fara, skrattade jag och la fram ytterligare tre tioöringar. Men det var fortfarande för lite! Violtabletterna kostade nämligen 2:10 i kiosken, vilket jag ansåg horribelt dyrt!

Det var mycket bra att ha matematikundervisning med plastpengar i skolan eftersom det var väldigt konkret. Jag lärde mig snabbt att hushålla med pengarna för att kunna köpa efterlängttade seriealbum med bl.a. Asterix och Tintin, medan mina klasskompisar köpte glass och godis. När jag fick godis i present glufsade jag inte heller i mig allt på en gång som min brorson, utan jag ransonerade det så att det kunde räcka upp till en månad. Samtida

Mer på nästa uppslag

Konsumtionssamhället sett ur knuglors ögon

reklam visar inte bara godis, läsk och glass utan även leksaker. Dem var jag inte lika frestad att köpa utan gjorde dem ofta själv, av papper, kartong, pinnar, tyg, snören och fjädrar, för att få dem precis som jag ville ha dem. Sedan lekte jag ofta sönder dem, de var ju inte så hållbara, och jag tyckte ju om dem. Ofta gjorde jag helt enkelt en ny leksak när den gamla gått sönder. Det var ytterst sällan jag fångades av ”färdiga” leksaker, jag drogs till dem som utmanade min kreativa förmåga och mitt tålamod med småpill. Därför fick jag ofta pussel och byggsatser i julklapp, förutom alla böcker förstås.

Julen 1975 fick jag en Barbiedocka i orangemönstrad klänning av pappa i födelsedagspresent. Den satt alltid på skrivbordet där jag brukade rita och pyssla. Pappa frågade mig varför jag inte lekte med dockan och jag svarade att eftersom hon inte kunde stå, så hon fick sitta på bordet och vara min publik och se på när jag ritade. Tolv år senare fick ”låtsaskusinen” Noemi (hon var dotter till moster Eysis vän i Ungern) den i julklapp. Hon blev jätteglad, i synnerhet som hon bodde i Ungern, en öststat där sådana dockor inte gick att få tag på, utom i dyra ”dollaraffärer” vid nationsgränserna. De butikerna kallades så eftersom det bara gick att handla för västvaluta i dem, inte med landets lokala valuta. På så vis fick öststaterna in dollar, brittiska pund och tyska D-mark från turister med visum, men framför allt från dem som var medlemmar i kommunistpartiet och därmed hade tillåtelse att besöka västsidan av Europa. Det var inte ovanligt att de som även hade släkt i väst kunde besöka sina släktingar. Detta var även fallet med moster Eysi och därför kunde hon besöka mamma i Sverige och vice versa. I Sverige fick Eysi smaka på bananer för första gången i sitt liv och hon tyckte att de smakade jättegott. När hon återvänt hem blev hon så besviken eftersom de i Ungern var en importerad lyxvara som kostade mer än oxfilé per kilo!

År 1978, när jag var åtta år gammal, bad jag moster Eysi att få en peng, en tysk D-mark. Hon gav mig den gärna och på hemvägen, på en bensinmack vid tyska Autobahn, försökte jag köpa en glass som kostade precis en D-mark. Jag la upp glassen och pengan framför expediten som fick en häpen blick. Hon stirrade på slanten och sedan hämtade hon sin kollega. Jag fattade ingenting. De tittade på min peng som om det var ett litet UFO som precis landat på varudisken vid kassaapparaten. Jag frågade om jag fick börja äta på min glass, men de sa att jag tyvärr inte fick köpa den. Jag gick snopet tillbaka till bilen. Mamma och min brorson satt kvar i bilen som min

Konsumtionssamhället sett ur knuglors ögon

bror hade tankat färdigt under tiden och vi fortsatte vidare hem till Sverige. Pengen sparade jag trots allt och när jag senare tog fram den begrep jag att jag i Västtyskland hade försökt köpa glass för en peng från DDR! Inte konstigt att expediterna glanat på pengan, den var ju från Östtyskland, från andra sidan järnridån!

Och samma förvånade min hade Noemi visat upp när hon fick Barbiedockan, trots att den vid det laget var tolv år gammal. Saker från Sverige, som för mig var helt vardagliga, sågs som lyxvaror på andra sidan järnridån. Den föll inte förrän hösten 1989 med Berlinmuren, så under hela min uppväxt hände det av och till att jag fick julklappar som såg tjugiga ut men som jag inte lekte med, utan lät mamma ge bort dem till släktingar i Ungern och Jugoslavien. Men ibland gav hon bort dem innan jag ens hunnit börja leka med dem, vilket ofta gjorde mig snopen. Detta var ytterligare en orsak till att jag helst önskade mig böcker, sällskapsspel och pysselsaker, för dem fick jag alltid behålla.

Mer på nästa uppslag

BingoLotto!

Varje söndag i TV4

Pris: 50 kr/enkellott,
100 kr/dubbellott.

Om du prenumererar på BingoLotto kan du välja att stödja Autism-och Aspergerföreningen Distrikt Göteborg.

Det går nu också att köpa digitala bingolotter. Använd vår länk som finns på startsidan på vår webbplats:
www.autism.se/goteborg

Folkspels Allmänna Villkor För Prenumeration Och Spel hittar du på: Folkspel i Sverige AB och www.bingolotto.se Kontakt Folkspel, telefon: 0771-440 440

Konsumtionssamhället sett ur knuglors ögon

Nästa bild är ritad sommaren 1981 då jag var i Jugoslavien med mamma, närmare bestämt i Knin hos mina kusiner. Här är Pipen och Patt ute och shoppar, de vandrar förbi en fotbollsplan, uppenbarligen på väg från det ena köpcentret till det andra. Pipen är entusiastisk och ber Patt att handla ännu mer, trots att han redan är helt genomsvettig och dignar under en stor säck full med nyinköpta varor: Nivea sololja, babykräm, Coca-cola och Fanta (i 1 1/2-liters plastflaskor), Kiseljak (ett i dag bosniskt mineralvatten, i enliters glasflaska) samt en tv-apparat komplett med bordsantenn. Deit är en sockerfri läsk med smak av tonic, citron eller apelsin, Iskra betyder gnista på slovenska, Dvadeset Jedan betyder siffran 21 och är en hudkräm medan Eurokrem är detsamma som Nutella, men i två färger och smaker i samma glas, nämligen choklad och nougat. Japp, den såldes i glas. När man hade ätit upp all Eurokrem så hade man ett dricksglas med plastlock, och så såldes även senap i Sverige förr i tiden.

EPP betyder Extra Promidžbeni Program, alltså extra reklamprogram. Det fanns alltså reklam i tv redan på 1970-talet i Jugoslavien och Ungern men inte i Sverige. Denna reklam var alltid placerad mellan programmen, inte inuti som i Italien. Om man var hos min brors svärmor i Rijeka i nordvästra Jugoslavien kunde man få in italienska tv-kanaler, därför vet jag det. På bilden har Pipen svalt alla reklambudskap och tror att hon blir lyckligare ju fler grejer hon har. Att jag ritat denna bild visar tydligt att jag var medveten om motsatsen: Fler prylar gör dig inte lyckligare. Dessutom hade jag redan före semestern sett ett program på tv-nyheterna i Sverige om hur mödrar i u-länder blev lurade av företaget Nestlé att köpa pulvermjölk till sina barn istället för att amma dem.

I Sveriges två tv-kanaler fanns vid denna tid ingen reklam alls, så jag begrep, fast jag då bara var 11 1/2 år gammal, att reklamen lockade folk att spendera sina sparade pengar. Och att det fanns reklam riktade till barn i de flesta serietidningar (förutom Bamsetidningen) gjorde mig förundrad redan 1980 när jag bara var tio år. Hur skulle barnen kunna handla så dyra grejer när de bara fick pengar till glass och godis? Var det ens tillåtet att ha reklam i en barntidning? Nu är det inte det längre, förstås.

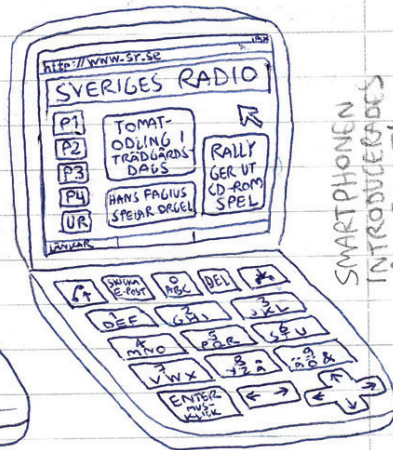
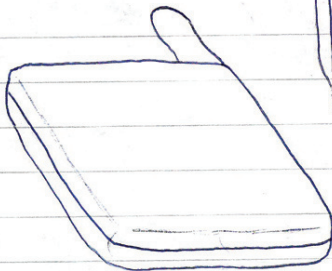
Mer på nästa uppslag

Den tredje bilden är ritad när jag var 27 år gammal och funderade på vad företag i framtiden skulle göra för att få folk att uppmärksamma deras produkter. Vid denna tid studerade jag konst- och bildvetenskap inom ramen för kulturvetenskap, och måste uppenbarligen ha deltagit i en föreläsning om reklamens illustrationer. Knuglorna Pipen och Patt tycker godispåsarna är helt bisarra medan fiffikusen Tognola äter godiset med god aptit, och säkert har han sett James Camerons film Titanic. Det roliga är att jag i fjol besökte en Titanic-utställning och såg tablettaskar med Titanic-godis vid kassan! Konstigt nog med fruktsmak, inte små lakritsbåtar à la Pim-Pim.

Design & Sant

FITNESS-JACQUARD
TRÄNA DIN KROPP OCH
VÄV DITT ELJET BROKAD-
TYG - SAMTIDIGT!

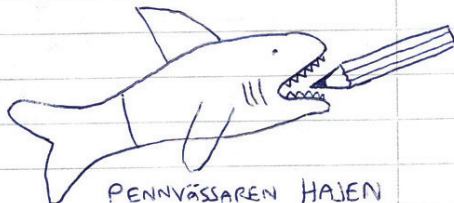
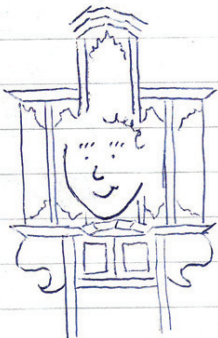
SMARTPHONEN
INTRÖDUCERADES
ÅR 2007!
GENOMBROTET KOM ÅR 2012!

PUDERDOSA? NIX. TRÅDLÖS INTERNETMOJÄNG

PERSONIÄRM (RADIOPEJL)

DRAG UT SPRINTEN OCH DEN RINGER LUD-
LÖST OCH AUTOMATISKT UPP NÄRMASTE
POLIS OCH SÄNDER DESSUTOM UT EN RADIO-
SIGNAL SOM ÄR SÄTT ATT PEJLA IN.

PENNVÄSSAREN HAJEN

ATT GÖRA I DATORN:
ULTIMAT SJÄLVPORTRÄTT!

MAN SKRIVAR AV
STJÄRTEN FÖR ATT
FÅ UT PENNVÄSSET

30/3
2000

Den sista bilden ritade jag år 2000, tillägget i kanten skrev jag tolv år senare. Det var två saker jag inte hade en aning om då: Dels att den trådlösa internetmojängen skulle komma att kallas för Smartphone, eller att den skulle utrustas med en pekskärm. Tyvärr har jag som vanligt ritat bilden med kulspetspenna utan att ha färglagt den, så jag har ingen aning om ifall jag redan då tänkte mig en färgskärm. Undrar förresten när den där fitness-jacquarden jag nämner i en ruta på teckningen med internetmojängen dyker upp i gymhallarna ...

AUTISMHISTORIA

FRÅN DEMENTIA PRAECOX TILL NEURODIVERSITET

Autismhistoria - från dåtid till nutid

På bloggen autismhistoria.com publicerar Mats Jansson texter om autismsens historia.

Mats Jansson arbetar på Autism-och Aspergerförbundets kansli men i detta sammanhang skriver han som privatperson.

Han inleder med fyra intressanta delar om Autismsens förhistoria.

Så tidigt som på 1200- och 1300-talet finns nedtecknade berättelser av gråbröderna runt Franciskus av Assisi om personer som skulle kunna vara tidiga beskrivningar av autism. Likaså de "heliga dårarna" som betraktades som helgon på 1500-talet i Ryssland, och den fantastiska sanna berättelsen på 1800-talet om Victor, den vilda pojken från Aveyron beskrivs som personer som vi idag betecknar som autism. Fram till slutet av 1800-talet beskrivs typiska kännetecken som skulle kunna kallas autism bara på individnivå. I slutet på 1800-talet kom personbeskrivningar på gruppnivå. Autism som begrepp myntades under tidigt 1900-tal.

Barnpsykiater Leo Kanner träffade 1938 Donald, "Det Första barnet med autism". En mycket intressant beskrivning av Donald.

Några mörka och mycket tragiska inslag i autismsens historia kan vi också ta del av.

Under alldeles för lång tid förmörkades många föräldrars tillvaro av det synsätt som Bruno Bettelheim framförde om orsaken till autism. En dyster och tragisk period.

En omstridd guru, Ivar Lovaas, använde elchocker och örffilar för att barn med autism skulle se mindre autistiska ut.

Mer på nästa uppslag

Emil Hjelte är ny föreningsutvecklare på Autism- och Aspergerförbundet

En person som fick en central roll i processen med att digitalisera årets riksmöte var Emil Hjelte som är ny på förbundskansliet i Stockholm. Han arbetar som föreningsutvecklare sen början av april. Emils främsta uppgift är att ge stöd till de lokala styrelserna och hjälpa oss i distrikten så vi ser fram emot konstruktivt samarbete framöver.

När resor åter blir möjliga hoppas vi att få träffa honom hos oss i Göteborg, men vi ville redan nu lära känna honom lite mer genom några frågor.

Vad var det som lockade dig att söka denna tjänst?

Jag har så länge jag kan minnas varit engagerad i olika ideella föreningar. När jag började plugga på universitetet kände jag ganska tidigt att jag på något sätt ville jobba med engagemangsfrågor och ledarskap efter examen och det var på den vägen jag började läsa pedagogik. Under mina studier blev jag även kontaktperson åt en ung person med Aspergers syndrom vilket gjorde att jag fick upp ögonen för de frågor som vi i Autism- och Aspergerförbundet jobbar med. Att vara kontaktperson har verkligen gett mig ett nytt sätt att se och förstå världen på så när jag såg att tjänsten som föreningsutvecklare låg ute tvekade jag inte att söka den. Som föreningsutvecklare på Autism- och Aspergerförbundet har jag möjligheten att kombinera arbete med ideellt engagemang och funktionsrättsliga frågor. Jag har verkligen hittat mitt drömjobb!

Din start på förbundet blev ju väldigt påverkad av den rådande pandemin och vi ser att många drabbas negativt på olika sätt, men kan du se några positiva effekter av detta för oss föreningar?

Jag är övertygad om att pandemin kan föra med sig något positivt

Mer på nästa sida

Emil Hjelte

för hela förbundet. Jag har redan sett att de distrikt som använder digitala lösningar för att ställa om lockar nya medlemmar till sina verksamheter. När pandemin väl är över tror jag att vi kommer ha lättare att se vilka verksamheter som faktiskt tjänar på att förbli digitala, inte minst i de distrikt som är geografiskt stora. Men jag tror framförallt att pandemin ger oss möjligheten att fundera över våra relationer inom och mellan distrikten. Nu har vi verkligen möjlighet att tänka över hur vi tar hand om våra medlemmar och hur vi får dem att känna sig inkluderade och delaktiga även om vi inte kan träffas fysiskt.

Vad gillar du att göra på fritiden?

Det som har tagit upp mest av min fritid den senaste tiden är min kolonilott och mina ridlektioner. Jag spelar lite improvisationsteater också och läser så mycket böcker jag orkar och hinner.

INTERVJU: ANNE LÖNNERMARK

BILD: PRIVAT

Lästips

Det första behandlingshemmet för barn med autism, Mjörnhemmet, beskrivs i en artikel.

Christopher Gillberg besökte Mjörnhemmet i början av 70-talet, vilket blev starten för hans framstående arbete med autismforskning i Sverige och ute i världen.

Under lång tid var det läkare, psykiatriker och psykologer som hade tolkningsföreträde när det gällde autism. På 60-talet började föräldrar i Sverige, USA och England skriva böcker och allt fler länder bildade föreningar.

I början på 70-talet kom personer med autism att delta i publika sammanhang på autismkonferenser för att berätta om sig själva och sina erfarenheter. Mycket starka berättelser om inskränkningar och bestraffningar.

Så småningom ökade medvetenheten om autism. Kanske en bidragande orsak att förändra bilden var filmen Rainman som gjorde mer för att synliggöra autism än vad något annat gjort till dess.

Detta är bara ett axplock från Mats intressanta blogg. Rekommenderar verkligen att gå in på bloggen för fördjupad läsning. Man kan också anmäla sig som prenumerant på webbplatsen och därmed få meddelande via email när nya inlägg publiceras.

TEXT: MARGARETA KÄRNEVIK MÅBRINK

På kansliet arbetar Anne Lönnermark, verksamhetsledare (80 %) och Veronica Styrenius, administratör (50%).

Telefon: 073 -822 30 03

Om ingen svarar så tala gärna in ett meddelande och kom ihåg att lämna ert telefonnummer. Vi kontakter er så snart vi har möjlighet.

FOTO: PRIVAT

Autism- och Aspergerföreningen
Distrikt Göteborg
Lillatorpsgatan 10
416 55 Göteborg

E-post: goteborg@autism.se
Hemsida: www.autism.se/goteborg
Plusgiro: 66 97 58-5
Bankgiro: 5339-3500

FOTO: TURID OOM

*Kansliet har sommarstängt
från och med den 4 juli
till och med den 9 augusti.
Vi öppnar igen den 10 augusti.*

För er som vill ha information
från föreningen via e-post,
maila er e-postadress till
goteborg@autism.se

Ni hittar oss också på facebook,
vi har en grupp och en gillasida som båda heter:
”Autism- och Aspergerföreningen Distrikt Göteborg”

Föreningens grupper och aktiviteter

(I nuläget påverkas dock våra aktiviteter av covid-19/corona)

Virtuella CaféAsp

För medlemmar med Asperger/hfa och anhöriga.

Föräldragrupp, små barn

För föräldrar till barn upp till 7 år.

40 plus

Träffar för er som har Aspergers syndrom/hfa och är 40 år eller äldre.

Föräldragrupp, 7-14 år

För föräldrar till barn i åldern 7-14 år.

Föräldragrupp, vuxna barn

För föräldrar till vuxna barn.

Anmälan kan göras per e-post eller telefon. På föreningens hemsida kan ni läsa mer. Där finns information om datum, lokal, förändringar och om det är fullsatt eller inställt. Anmälan krävs ej på drop in.

Autism & Aspergerföreningen Distrikt Göteborg

Lillatorpsgatan 10 • 416 55 GÖTEBORG

Telefon: **073 - 822 30 03** • E-post: goteborg@autism.se

www.autism.se/goteborg